

Zaman İçinde Bilim - 2

1. Buhara doğumlu olan İbn Sînâ, ciddi bir eğitim aldı ve oldukça erken bir dönemde tıbbi tecrübe kazandı. Onun başlıca tıp eseri olan el-Kanun fi't-Tıbb, beş ciltten oluşur. Bu anıt kitap, açıklık ve derinliğiyle tıp incelemeleri için aranan temel bir eser oldu. Yüzyıllar boyunca bu eser doğuda ve batıda başlıca bir başvuru kaynağı haline geldi. Birçok dile tercüme edildi ve sık sık yeniden basıldı.

Buna göre İbn Sînâ ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eserleri kendi döneminde geçerli olmuştur.
B) Bilime öncülük eden bilim adamlarından biri olmuştur.
C) Tıp tarihinde önemli bir yere sahiptir.
D) Eserleri Batıda kabul görmüştür.

2. Ali Kuşçu; 15. yüzyılda yaşamış, astronominin önde gelen bilginlerinden olarak kabul edilmiştir. Fatih Külliyesi'nde bir Güneş saati yapan Ali Kuşçu, Ay'ın ilk haritasını çıkarmış bu sebeple de NASA tarafından adı bugün Ay'ın bir bölgesine verilmiştir.

Bu bilgilere göre Ali Kuşçu ile ilgili olarak;

- I. Çalışmaları evrensel boyuttadır,
II. Astronomi çalışmaları yapmıştır,
III. Tıp alanında da bilime katkıda bulunmuştur.

değerlendirmelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

3. Uluğ Bey; Timur İmparatorluğu'nun 4. sultanı ve Türk matematikçi ve astronomi bilginidir. Uluğ Bey, Ali Kuşçu'nun da içinde bulunduğu matematik ve astronomi bilginleri ile bilimsel çalışmalar yapmak için bir kurul oluşturmuş, bu kurula başkanlık etmiştir. Ayrıca Semerkand da gözlem evi ve medrese yaptırmıştır.

Bu bilgiye göre Uluğ Bey ile ilgili olarak:

- I. Matematik ve astronomi çalışmaları yapmıştır.
II. Özgün buluşlar ortaya koymuştur.
III. İlim adamlığı yanında devlet adamlığı vasfı da vardır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III

4. Pusula ilk defa 1. yüzyılda Çinli denizciler tarafından keşfedilmiştir. Denizciler, mıknatıs taşını bir çöp üzerine koyarak suya bıraktıklarında, taşın kuzey yıldızını gösterdiğini keşfetmişlerdir. Pusulanın Avrupa'ya ulaşması yaklaşık 12. yüzyılda gerçekleşmiş ve bu tarihten sonra geliştirilmeye başlanmış ve uzun deniz yolculuklarını kolaylaştırmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur?

- A) Rönesans
B) Haçlı Seferleri
C) Reform
D) Coğrafi keşifler

5. "Abbasi Halifesi Memun, IX. yüzyılda 70 kadar bilim insanını bir dünya haritası hazırlamaları için görevlendirmiştir".

Bu bilgiye dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İslam bilginlerinin coğrafya alanında geri olduğuna
B) İslam dünyasında özgür düşüncenin egemen olduğuna
C) İslam devletlerinde hükümdarların bilime önem verdiğine
D) İslam dininin bilimsel gelişmelere açık olduğuna

6. 15. yüzyıldan itibaren matbaa sayesinde çok sayıda kitabın basılması aşağıdakilerden hangisini sağlamıştır?

- A) İşçi ücretlerini artırmıştır.
B) Skolastik düşünceye neden olmuştur.
C) Bilgi ve düşünce alışverişini hızlandırmıştır.
D) Coğrafi Keşiflerin yapılmasını sağlamıştır.

Zaman İçinde Bilim - 2

7. 18. yüzyıla kadar her türlü üretim insan gücüyle yapıyordu. 1765'de buhar motorunun icat edilmesiyle bu üretim biçiminde köklü bir değişime uğradı. Buhar gücüyle çalışan makinelerin üretimde kullanılmasıyla Sanayi İnkılabı İngiltere'de başlamış oldu. Birçok işçinin yapacağı işten daha fazlasını makineler yapmaya başladı. Fabrikalarda ham maddeye ihtiyaç oldu.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın olumsuz sonuçlarından biri değildir?

- A) Sömürgeciliği meydana getirmesi
- B) İşsizliğe neden olması
- C) Çevre kirliliğine yol açması
- D) Az zamanda çok ürün üretilmesi

8. Hollandalı bir gözlükçünün uzak nesneleri büyüten bir icadından hareketle teleskop yapıldı. Teleskopların uzay gözlemi yapmadaki önemi fark edildi.

Bu paragrafa göre bilimsel faaliyetler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bilimsel faaliyetler masraflı uğraşlardır.
- B) Bilimsel alandaki yenilikler fazla gelişme göstermektedir.
- C) Bilim adamlarını devlet adamları desteklemektedir.
- D) Bilimsel faaliyetler farklı alanlarda da olsa birbirlerinden etkilenmiştir.

9. Coğrafi Keşifler sonucunda sanatı seven ve sanatçıları koruyan zengin bir sınıf ortaya çıktı. Bu sınıf Avrupa'da sanatçıları ve bilim insanlarını destekledi. Böylece 16. yüzyılda bir çok sanatçı yetişti.

Bu bilgilere göre bilimsel faaliyetlerin artmasındaki etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgür düşüncenin egemen olması
- B) Sorgulanamayan bilgilerin kullanılması
- C) Bilim adamların maddi ve manevi olarak desteklenmesi
- D) Bilim adamlarının devlet yöneticileri tarafından ödüllendirilmesi

10. Orta Çağ'da bilim ve sanatın üzerinde kilisenin egemenliği olup kimse kilisenin sözünden dışarı çıkamıyordu. Ancak kilisenin bazı düşüncelerinin yanlışlığı ortaya çıkınca kilise itibar kaybedip gücünü yitirdi.

Yukarıda verilen durum göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) Bilimsel faaliyetlerin hızlanması
- B) Haçlı seferlerinin başlaması
- C) Ticaret hayatının canlanması
- D) Skolastik düşüncenin yayılması

11. Orta Çağ, Avrupa için baskı ve korku dönemi olarak adlandırılır. Bu dönemde din adamları ve soylular her alanda söz sahibiydi. Bilimsel çalışmalar ve ekonomide Katolik kilisesinin sözünden çıkmak ve görüşlerini eleştirmek mümkün değildi. Avrupa'daki bu duruma karşılık aynı dönemde İslam dünyasında düşünceler özgürce ifade edilmiş ve bu bölgelerde bilimsel çalışmalar da gelişmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Avrupa'daki baskılar, düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlamıştır.
- B) İslam dünyasında, düşünceyi engelleyici tutumlar yoktur.
- C) Avrupa, İslam dünyasından çok ilerdedir.
- D) Katolik kilisesi baskıcı bir tutum sergilemiştir.

12. Galile, Dünya'nın hem kendi etrafında hem de Güneş etrafında döndüğünü ispatlamıştı. Kilise, Galile'yi bu düşüncesinden dolayı engizisyon mahkemesine çıkararak yargıladı. Ona bu düşüncesinden vazgeçmezse idam edileceğini söylediler. Galile de bu düşüncesinden vazgeçti.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin bilimsel faaliyetlerin gelişmesine engel olduğu söylenebilir?

- A) Baskı ve yasaklar
- B) Maddi imkansızlıklar
- C) Yeterli zamanın olmayışı
- D) Bilim adamlarının tanınmaması

